Dosarul nr. 21r-203/2024 (*1-23150829-02-21r-18012024* )
Judecătoria Chișinău (sediul Ciocana)
Judecător: Sergiu Ciobanu

***D E C I Z I E***
***În numele Legii***

16 iunie 2025 mun. Chișinău
Colegiul Penal al Curții de Apel Centru
Având în componența sa:
Președintele ședinței, judecător: Oxana Robu
Judecători: Olga Cojocaru și Vladislav Schibin

A judecat în ordine de recurs, *în lipsa părților*, recursurile declarate de avocatul Angela Bou în numele condamnatului Muntean Serghei și de condamnatul Muntean Serghei împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 18 decembrie 2023, conform căreia plângerea condamnatului Muntean Serghei privind constatarea circumstanțelor prevăzute la art. $473^2$ - $473^4$ Cod de procedură penală a fost respinsă.

***Termenul de examinare a cauzei:***
*Prima instanță: 24.10.2023 – 18.12.2023;*
*Instanța de recurs: 18.01.2024 – 16.06.2025;*
***Procedura de citare a fost legal executată.***

Asupra recursului avocatului Angela Bou în numele condamnatului Muntean Serghei și recursului condamnatului Muntean Serghei, declarate împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 18 decembrie 2023, Colegiul Penal al Curții de Apel Centru, –

***C O N S T A T Ă:***

**1.** La 20 octombrie 2023, în adresa Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) a parvenit spre examinare plângerea condamnatului Muntean *****, deținut în Penitenciarul nr. 15 Cricova, prin care a solicitat constatarea condiţiilor inumane și degradante de detenție în Penitenciarul nr. 15 Cricova pentru perioada din 04 septembrie 2021 și reducerea din pedeapsă drept recompensă a termenului de 108 zile anual, invocând faptul că, celulele sânt supra-aglomerate, iar condițiile igienice sânt deplorabile.

La fel, a menționat că, s-a adresat cu mai multe cereri către mai multe instituții, care au constatat că, condițiile de detenție în Penitenciarul nr. 15 Cricova nu corespund normelor în vigoare.

De asemenea, a mai făcut referință la o încheiere judecătorească prin care s-a constatat detenția sa în condiții contrare art. 3 CEDO, inclusiv în Penitenciarul nr. 15 Cricova.

**2.** Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 18 decembrie 2023, a fost respinsă ca fiind neîntemeiată plângerea condamnatului Muntean *****, împotriva administrației instituției penitenciare care pune în executare hotărârea judecătorească de condamnare privativă de libertate, cu privire la constatarea deținerii în condiții de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului, garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

**3.** Împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 18 decembrie 2023 a declarat recurs avocatul Angela Bou în numele condamnatului Muntean Serghei, prin care a solicitat casarea încheierii, rejudecarea cauzei cu adoptarea unei noi hotărâri prin care plângerea condamnatului Muntean Serghei să fie admisă.

În motivarea cererii de recurs, a fost menționat că la analiza condițiilor de cazare ale deținutului, instanța urma să facă trimitere la Hotărârea Guvernului nr. 583 din 26 mai 2006 cu privire la adoptarea statutului executării pedepsei de către condamnați, care la pct. 464 menționează că fiecare deținut se asigură cu spațiu de cazare în mărime nu mai mică de 4 m/2, care trebuie să fie iluminat natural și artificial, încălzit și ventilat conform normelor de construcții.

De asemenea, a mai fost invocat în recurs că instanța urma să aprecieze critic raportul prezentat de către administrația instituției penitenciare, or acesta nu prezintă un răspuns la toate pretențiile invocate de condamnat și anume nu este reflectată informația cu privire la celulele în care a fost deținut Muntean Serghei în perioada 06 septembrie 2021-prezent.

În cererea de recurs a mai fost menționat că informația cu privire la celulele în care a fost deținut Muntean Serghei în instituția penitenciară se referă la o suprafață totală calculată, fără a fi exclus mobilierul sau anexele sanitare.

**3.1.** De asemenea, împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 18 decembrie 2023 a declarat recurs condamnatul Muntean Serghei, prin care a solicitat casarea încheierii și pronunțarea unei noi hotărârii prin care plângerea acestuia să fie admisă.

**4.** Conform prevederilor art. 447 alin (1) și (2) Cod de procedură penală, recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezența părților la proces. Instanța de

recurs fixează data examinării şi dispune să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței.

Administrația Instituției Penitenciare nr. 15 Cricova, avocatul și condamnatul au fost înștiințați legal despre data examinării recursului și despre faptul că sunt în drept să depună prin intermediul Secției monitorizare și relații publice a Curții de Apel Centru, referințe.

Totodată, Colegiul reține că atât administrația Instituției Penitenciare nr. 15 Cricova, cât și apărătorul nu s-au folosit de dreptul acordat de a depune referință potrivit prevederilor art.447 alin.(2) Cod de procedură penală.

Astfel, ținând cont de faptul că participanții la proces au fost înștiințați despre data examinării recursului şi depunerii referinței fiind astfel întreprinse toate măsurile necesare în vederea respectării prevederilor art. 236 Cod de procedură penală privind citarea participanților la proces și ținând cont de faptul că, speța deferită justiției nu reprezintă o cauză de un interes deosebit pentru jurisprudență care ar impune prezența părților nemijlocit în ședință de judecată, prin prisma dispoziției generale din art. 447 alin.(1), (2) Cod de procedură penală, a procedat la examinarea cauzei fără prezența părților, dar cu acordarea dreptului participanților la proces de a depune referințe.

**5.** Examinând încheierea atacată prin prisma motivelor de recurs invocate, audiind părțile, cercetând materialele cauzei, Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău consideră necesar de *a admite recursurile avocatului Angela Bou în numele condamnatului Muntean Serghei şi condamnatului Muntean Serghei, declarate împotriva încheierii Judecătoriei Chişinău (sediul Ciocana) din 18 decembrie 2023, cu casarea integrală a încheierii, și dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de fond, în alt complet de judecată,* reieșind din următoarele considerente.

**5.1.** Conform art. 448 Cod de Procedură Penală, (1) Judecînd recursul, instanţa verifică legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei şi a oricăror documente noi prezentate în instanţa de recurs.

Potrivit art. 449 alin. (1), pct. 2), lit. c) Cod de Procedură Penală, (1) Judecînd recursul, instanţa adoptă una din următoarele decizii: 2) admite recursul, casînd hotărîrea, parţial sau integral, şi ia una din următoarele soluţii: c) dispune rejudecarea cauzei de către instanța de fond dacă este necesară administrarea de probe suplimentare.

**5.2.** În conformitate cu art. 409 alin. (2) Cod de Procedură Penală, (2) În limitele prevederilor arătate în alin.(1), instanţa de apel este obligată ca, în afară de temeiurile invocate şi cererile formulate de apelant, să examineze aspectele de fapt şi de drept ale cauzei, însă fără a înrăutăţi situaţia apelantului.

**5.3.** Din materialele cauzei, instanța de recurs reține că, prin sentința judecătoriei Orhei (sediul Central) din 23 iulie 2021, Muntean ***** a fost

recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 145 alin. (2), lit. e) Cod penal, iar cu aplicarea prevederilor art. 364/1 alin. (1) Cod de procedură penală, în privința ultimului a fost stabilită pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 10 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis, termenul executării fiind dispus a se calcula din data de 23 iulie 2021, că includerea în termenul pedepsei executate a perioadei din 28 februarie 2021 până la 23 iulie 2021.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 19 februaroe 2022, a fost admisă plângerea condamnatului Muntean ***** și a fost constatată detenția acestuia în condiții inumane și degradante în Penitenciarul nr. 17 Rezina, pedeapsa totală a închisorii numite fiind redusă cu 146 zile, fiind acordată recompensă pentru 2 zile în mărime de 200 lei.

Conform materialelor cauzei, a fost stabilit că, Muntean ***** a fost deținut în următoarele instituții penitenciare, în următoarele perioade de timp:-- Penitenciarul nr. 15 Cricova – 06 septembrie 2021- prezent.

De menționat că, în plângerea înaintată, condamnatul a solicitat constatarea aflării sale în detenție în Penitenciarul nr. 15 Cricova, în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

**6.** ***Conform raportului prezentat de administrația instituției penitenciare*** în privința condamnatului Muntean Serghei, acesta în prezent este deţinut în Penitenciarul nr.15 Cricova, care este un penitenciar de tip închis pentru detenţia condamnaţilor majori de gen masculin.

Din 06 septembrie 2021 până la 16 septembrie 2021, condamnatul Muntean Serghei a fost deţinut în Sectorul 1 Carantin cu suprafaţa totală de 25,2 m2.

Din 16 septembrie 2020 până în prezent, condamnatul Muntean Serghei a fost deţinut în Sectorul 3, Secția 9 cu suprafaţa totală de 86,3 m2

Deţinuţii care sunt amplasaţi la regim comun de detenţie au posibilitatea de a se deplasa pe teritoriul instituţiei în limita stabilită de administraţe şi în conformitate cu programul zilei între orele 06:00 şi 21:00.

Secţia locativă nr.9 a sectorului nr.3 este situată la etajul nr.2, are o suprafaţă de 86,3 m2, unde sunt amplasaţi în mediu 34 deţinuţi pe paturi două nivele si un nivel, încăperea dată este dotată cu noptiere, lenjerie de pat, masă, scaune, iluminarea naturală şi artificială conform standardelor, unde starea sanitară este satisfăcătoare, deoarece zilnic este verificată de către medicul terapeut cât și felcerii de gardă.

Încăperea de trai a condamnaţilor se aerisește regulat prin intermediul a trei oberlihte, gunoiul este evacuat în locurile special amenajate, celulele se încălzesc centralizat de la cazangeria penitenciarului şi temperatura în timpul perioadei reci a anului nu este mai joasă de 18 grade Celsius.

Blocul sanitar se află în afara încăperii la acelaşi etaj care este dotat cu 4 (patru) lavoare, 6 (şase) vase pentru closet.

Apa potabilă este furnizată din Penitenciarul nr.4 Cricova permanent, fiind clorată conform cerinţelor sanitar-igienice, clorura de var se eliberează conform graficului stabilit.

Apa se examinează bacteriologic conform graficului trimestrial şi conform investigaţiilor laboratorului apreciindu-se cu o corespundere satisfăcătoare a normelor sanitaro-igienice.

Cazuri de maladii diareice în perioada anilor 2006-2020 nu au fost depistate.

Cu obiecte de igienă personală condamnaţii sunt aprovizionaţi lunar contra semnăturii conform normelor stipulate în HG nr.609 din 29 mai 2006.

Baia condamnaţilor se efectuează conform graficului stabilit, însă nu mai puţin de o dată pe săptămână.

În ospătăria penitenciarului curăţenia se menţine, bucatele sunt preparate calitativ şi se distribuie condamnaţilor de trei ori pe zi conform HG nr.609 din 29 mai 2006.

Pe teritoriul penitenciarului se află o încăpere destinată pentru spălătorie şi pentru uscarea lenjeriei şi a hainelor. Spălătoria este dotată cu o maşină de spălat automată şi o centrifugă, activează conform graficului stabilit de luni până vineri, orele de lucru 09:00-12:00 şi 13:00-16:30, unde activează conform schemei de încadrare a deţinuţilor din detaşamentul deservirii gospodăreşti 2 (doi) deţinuţi.

Condamnaţii au posibilitatea de a se adresa personal la muncitorul desemnat la funcţia de operator la maşini de spălat.

Dezinsecţia şi deratizarea se petrece trimestrial şi la necesitate conform contractului încheiat cu SRL „Quaker”.

Astfel, Colegiul penal se stabilește că, plângerea condamnatului Muntean Serghei, a fost depusă în termen, iar în asemenea împrejurări, cu trimitere la faptul că art. $473^2$ -$473^4$ Cod de procedură penală, au fost introduse prin Legea nr. 272 din 29 noiembrie 2018, în vigoare din 01 ianuarie 2019, se constată că, prevederile art. $473^2$ alin. (5) Cod de procedură penală, au fost respectate pe deplin, astfel, se apreciază depunerea plângerii, ca fiind în termenul prevăzut de lege.

Or, cu adevărat, conform prevederilor art. $473^2$ alin. (5) Cod de procedură penală, plângerea referitoare la condițiile de detenție care afectează grav drepturile condamnatului sau ale prevenitului se depune pe parcursul detenției în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau în termen de 6 luni de la data când nu mai sânt deținuți în astfel de condiții, dar nu mai târziu de 4 luni de la eliberarea lor din locul de detenție, or condamnatul s-a adresat cu plângere la 23 octombrie 2023, pe parcursul detenției sale, ceea ce indică la faptul că plângerea a fost depus în termen legal.

**6.1.** Prin urmare având în vedere prevederile art. $473^2$ alin.(4) CPP, în cazul constatării circumstanțelor prevăzute la art.$473^2$ alin.(3), instanța de judecată dispune reducerea pedepsei condamnatului, calculându-se de la 1 la 2 zile de reduceri pentru 10 zile de detenție în condiții precare calculate cumulativ. Instanța de judecată poate rotunji în favoarea condamnatului termenul de pedeapsă constatat ca fiind executat în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale, pentru a deduce integral acest termen din termenul rămas neexecutat.

Iar alin.(5) al același norme indică că în cazul constatării circumstanțelor prevăzute la art.$473^2$ alin.(3), instanța de judecată dispune reducerea pedepsei în condițiile alin.(4) din prezentul articol, iar în privința perioadei rămase, dispune, cu titlu de despăgubire, încasarea în favoarea condamnatului, din contul bugetului de stat, a sumei bănești în mărime de până la 2 unități convenționale pentru fiecare zi de detenție în condiții precare, precum şi a costurilor şi cheltuielilor aferente (art. $473^4$ CPP modificat prin Legea nr.245 din 31.07.2023, în vigoare 22.08.2023)

Potrivit art. 385 alin.(5) din Codul de procedură penală, în cazul constatării încălcării drepturilor privind condițiile de detenție, garantate de art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, reducerea pedepsei se calculează în felul următor: de la una la două zile de reduceri pentru 10 zile de detenție în condiții precare calculate cumulativ.

Prevederile art.$473^2$ alin.(2)–($2^5$ ) şi (5), art.$473^3$ alin.(3) şi art.$473^4$ alin.(1)–($5^1$) se aplică în mod corespunzător la examinarea plângerii prevenitului sau a apărătorului acestuia împotriva condițiilor de detenție (art. 385 CPP modificat prin Legea nr.245 din 31.07.2023, în vigoare 22.08.2023).

Deoarece mecanismul de calcul al reducerilor respective stabilite în art. 385 alin.(5) și $473^4$ CPP a fost modificat, fiind în esență identic, fără a se face deosebire în dependență de statutul persoanei deținute, este inutilă stabilirea exactă a perioadei în care deținutul s-a aflat în detenție în calitate de prevenit și a celei în care acesta s-a deținut în calitate de condamnat.

În temeiul prevederilor art. $473^2$ alin.(3) CPP, condamnații care au fost deținuți cel puțin 10 zile în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale, drepturi care reies din obligația statului de a asigura condițiile de detenție, pot solicita, cu titlu de despăgubiri, reducerea pedepsei.

**6.2.** Pentru a se pronunța în sensul enunțat instanța de fond a reținut că, faptele invocate de Muntean ***** nu s-au confirmat, acestea purtând, în opinia instanței de judecată, un caracter neprobat, de referință la condițiile de detenție în Penitenciarul nr. 15 Cricova.

Astfel, instanța de fond a constatat că administrația instituției penitenciare a probat faptul că i-a asigurat deținutului Muntean ***** condiții decente de trai în perioada aflării lui în custodia statului, în Penitenciarul nr. 15 Cricova, care corespund prevederilor legale și nu ar fi o încălcare a prevederilor art. 3 CEDO, or, argumentele enunțate în raportul menționat supra, despre asigurarea minimului necesar, poartă un caracter evident justificat, fiind atestat faptul că condițiile de detenție în Penitenciarul nr. 15 Cricova, corespund standardelor internaționale ce ar exclude un tratament inuman și/sau degradant al deținutului.

Totodată, din argumentele deținutului Muntean *****, raportate la circumstanțele cauzei, instanța de judecată a constatatat că acestea reprezintă un lucru neprobat, deținutul folosindu-se de dreptul său legal de a prezenta probe în susținerea poziției sale de detenție în Penitenciarul nr. 15 Cricova.

În acest context, Colegiul penal relevă că instanța de fond pripit și superficial a soluționat plângerea condamnatului Muntean Serghei, constatând că ultimul a omis să descrie detaliat condițiile de detenție care i-au afectat grav drepturile, or reprezentantul administrației instituției Penitenciare nr. 15 Cricova nu a combătut argumentele expuse în conținutul plângerii prin probele anexate la materialele cauzei.

În acest context, Colegiul penal relevă că, reprezentantul penitenciarului nr. 15 Cricova nu a prezentat careva probe ce ar confirma faptul că în Penitenciarul nr. 15 Cricova condițiile de detenție sunt satisfăcătoare și corespund normelor de drept, astfel că instanța de fond în prezenta pricină urma să verifice alegațiile condamnatului cu privire la condițiile de detenție din P15 Cricova și în coroborare cu raportul instituției penitenciare să se expună asupra plângerii înaintate

Prin urmare, se atestă că instanța de fond nu a dat o apreciere cuvenită tuturor înscrisurilor anexate la materialele cauzei.

**6.3.** Instanța de recurs notează că, motivarea hotărârilor este o garanție pentru părţi că, cererile lor au fost analizate cu atenție şi oferă posibilitatea exercitării controlului judiciar. Analiza pe care instanţa o face în legătură cu motivele de fapt şi de drept care i-au format convingerea, în sensul unei anumite soluţii trebuie să fie clară şi simplă, precisă, concisă şi fermă, într-un cuvânt să aibă putere de convingere. La fel de exactă trebuie să fie motivarea şi în ce priveşte cererile pe care le-a respins. Nemotivarea hotărârii sau o motivare necorespunzătoare vor atrage casarea ei.

Conform jurisprudenței CEDO, în *cauza Fomin c. Moldovei (cererea nr. 36755/06)* Curtea a statuat că: *„Rolul unei Decizii motivate este să demonstreze părţilor că ele au fost auzite. Mai mult, o decizie motivată oferă părţilor posibilitatea de a o contesta precum şi posibilitatea ca Decizia să fie revizuită de către o instanţă de recurs”*. Doar prin adoptarea unei decizii motivate, poate avea loc un control public al administrației Justiției.

Lipsa unei motivări adecvate cerințelor legii într-o hotărâre judecătorească afectează grav respectarea garanțiilor procedurale a părţilor la un proces echitabil. În acelaşi timp se precizează că, obligația instanței de a-şi motiva hotărârea face parte din setul de garanţii stabilite pentru existenţa unui proces echitabil. Or, potrivit jurisprudenţei constante a CtEDO, expuse în cazurile aplicării art. 6 al Convenţiei, s-a conchis că o hotărâre motivată demonstrează că părţile au fost auzite în cadrul procesului penal *(Suominen c. Finlandei (2003) §37, Kuznetsov şi alţii c. Rusiei (2007) §85).*

**6.4** Ca urmare, instanța de recurs atestă că erorile admise de către instanța de fond echivalează cu nerezolvarea fondului cauzei, ceea ce implică casarea încheierii integral, cu remiterea cauzei la rejudecare către instanța de fond, în alt complet de judecată, pentru înlăturarea erorilor admise.

La rejudecarea cauzei instanța de fond urmează să aplice corect prevederile art. art. 385 alin. (5), 473/2–473/4 Cod de Procedură Penală, cu respectarea formulelor de calcul pentru reducerea termenului în legătură cu constatarea condițiilor precare de detenție, să motiveze temeinic soluția privind reducerea pedepsei din alternativele stabilite de legislator, în dependență de caracteristicile individuale ale condamnatului, intensitatea, gravitatea și durata încălcării, respectiv, să înlăture lacunele comise, să examineze cauza sub toate aspectele, complet şi obiectiv cu respectarea dreptului la un proces echitabil şi în dependență de probele acumulate, să pronunțe o hotărâre legală, întemeiată şi motivată, pronunțându-se asupra tuturor motivelor invocate de către participanții la proces.

**6.** Pentru motivele expuse mai sus, în conformitate cu art. 449 alin. (1), pct. 2), lit. c) Cod procedură penală, Colegiul Penal va admite recursurile avocatului Angela Bou în numele condamnatului Muntean Serghei și condamnatului Muntean Serghei, declarate împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 18 decembrie 2023, va casa încheierea integral și va dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de fond în alt complet de judecată.

În conformitate cu art. art. 437 alin.(4), 449 alin.(1), pct. 2), lit. c), 472 CPP al RM, Colegiul penal al Curţii de Apel Centru -

***D E C I D E:***

*Recursurile declarate de avocatul Angela Bou în interesele condamnatului Muntean Serghei și de condamnatului Muntean Serghei, împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 18 decembrie 2023*, potrivit căreia plângerea condamnatului Muntean Serghei privind constatarea circumstanțelor prevăzute la art. $473^2$ - $473^4$ Cod de procedură penală a fost respinsă, *se admit, casează integral încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 18 decembrie 2023 și trimite la rejudecare în aceeași instanță, în alt complet de judecată.*

Decizia este irevocabilă.

***Preşedintele completului, judecător:*** ***Oxana Robu***

***Judecător:*** ***Olga Cojocaru***

***Judecător:*** ***Vladislav Schibin***